

UKRAYNA'DA, SURİYE'DE TÜM DÜNYADA

SAVAŞA HAYIR

DEMİRTAŞ SERBEST BIRAKILSIN SİYASİ YASAKLARI KALDIRILSIN

Milyonlarca kişinin oyunu almış Selahattin Demirtaş, haksız suçlamalarla yıllardır hapiste tutuluyor. Meclisteki 3. büyük güç HDP kapatılmak isteniyor. Baskı rejimi ekonomik ve siyasi krizle sarsılırken, seçimlere aylar kaldı. Devrimci sosyalistler, sandığın kurulmasını beklemeden bugünden harekete geçmeyi, ortak taleplerimizi kazanmak için birleşik mücadeleyi öneriyor. Ne iktidar bloku ne de altılı masa değişim getirebilir. Kendi alternatifimizi yaratmalıyız. Sandıkta HDP'ye oy vereceğiz. Gerçek bir değişimi hep birlikte yaratalım.

BİZİM ADIMIZA SAVAŞMAYIN!

Rusya Ukrayna'yı yakıp yıkıyor. Nükleer tehlikeden her zamankinden daha çok söz edilmeye başlandı. Türkiye ise yeniden Suriye'ye bir harekât düzenlemeyi aklına koymuş vaziyette.

Her savaş, yeni savaşlara bir çağrı aynı zamanda. Putin'in Ukrayna işgali yükselen askeri gerilimi dünya çapına yaydı.

Muhalefet de yerli-milli

Türkiye, Ukrayna işgali öncesinde de özellikle Kürt sorununu çivi sanan, dolayısıyla sadece çekiç kullanmayı akıl edebilen bir iktidarla karşı karşıyaydı. Şimdi, tüm uluslararası dengeleri zorlayarak, Suriye'nin kuzeyine bir harekât başlatmaya niyetleniyor.

Savaş propagandasının başladığı her seferinde bu propaganda karşı çıkanlar arasında yanlış bir politik vurgu hâkim hale geliyor, Türkiye'nin Suriye'ye yönelik askeri hareketinin seçimlere yönelik bir yatırım olduğu iddiası sık sık gündem oluyor.

Bu iddia bir yanıyla doğru.

Ama eksik.

Üstelik bu çok önemli bir eksiklik. İki seçim arasındaki her askeri harekâtın, müdahalenin ve çatışmanın bir sonraki seçimleri kazanmak için gündeme getirildiğini söylemek, devletin bölgesel güç olmak için yaptığı atakları silikleştirmek anlamına gelir.

Öte yandan bu yaklaşım bazı sınır ötesi operasyonların kırım eden 6'lı masa adındaki muhalefet ittifakının, blok olarak seçimi kazandığı takdirde Kürt sorununu demokratik bir yolla çözmek konusunda kararlı olduğunu ima ediyor. Oysa bu doğru değil.

Terörle mücadele adı altında gündeme gelen sınır ötesi operasyonların hemen hemen tamamına muhalefet destek verdi.

Yerli-milli dış politika

Dış politikada muhalefetin de yerli-milli vurgulara sahip çıktığı çok açık. İktidar açısından muhalefeti tuzağa düşürmenin en etkili yollarından birisi sınır ötesi askeri harekâtlar. Muhalefeti tuzağa düşürmenin ötesinde, askeri harekâtlar birçok açıdan çok kullanışlı. Fakat, savaş ya da askeri hareketin iktidar için kullanışlı olması bir şey, devletin bölgesel güç olma arzusunu gemleyememesi ayrı bir şey.

Mevcut devlet politikası, emperyalistlerin çelişkileri ve küresel hegemonya mücadelesinde başat emperyalist güç olan ABD'nin gerilemesi nedeniyle açığa çıkan bölgesel fırsatların değerlendirilmesine dayanıyor. Mavi Vatan tezi, bu değerlendirme sürecinin stratejik bir ifadesi.

Mavi Vatan tezi, devletin bekası için tedbirin, devletin sınırlarının ötesinde başladığı temeliyle sınır ötesi kara-hava ve deniz harekâtlarını kesinlikle teşvik eden bir temel sunuyor. Bunun yanı sıra, en büyük tehdidin Kürtlerden geldiğinin altı çiziliyor.

Bu temel perspektif, Kuzey Irak, Kuzey Suriye gibi yerlere

sık sık askeri müdahalelerin gerçekleşmesine kapıyı sonuna kadar açıyor.

Bu perspektife uygun askeri pratiklerin zamanlaması seçimler için daha kullanışlı olsun diye planlanabilir elbette. Burada görülmesi gereken, seçimlerden bağımsız bir dinamiğin bir devlet politikası olarak yaklaşık yedi yıldır inşa edilmiş olduğudur.

Barışçıl perspektif

Askeri harekât yerine başka bir perspektifin, her şeyin önüne barış ve diyalogu koyan bir yaklaşımın hakim kılınması mümkündür. Savaşın gürültüsü açların, hakkı yenenlerin, ezilenlerin, işçilerin, ana dili yasaklananların, sağlıkta yaşanan yıkımın altında kalanların gürültüsünü milliyetçi hezeyanı canlandırarak bir süre duyulmaz hale getirebilir. Ama ekonomik kriz öyle derin ve öyle sert bir fakirleşme yaşıyor ki hiçbir askeri harekât barınma sorunu yaşayan, açlık sorunu yaşayan, özgürlüğü her düzeyde kısıtlanan kitleleri sonsuza kadar meşgul edemez.

Askeri harekâtların çözüm olmayacağını 6'lı muhalefetin anlatması beklenemez. Onlar en iyi ihtimalle kapalı meclis toplantısı ya da partiler toplantısı yapılsın, burada ele alalım diyeceklerdir. 6'lı muhalefet içinde harekâta ses çıkarmak isteyenler de dahil olmak üzere, barıştan yana tutum almak isteyenleri cesaretlendirecek olan öge dev bir barış mitingidir.

10 Ekim Ankara Garı katliamında elimizden uzun süreliğine alınan, barış için kitlesel miting yapma yeteneğimiz yeniden inşa edilmelidir.

HDP'nin tüm barış savunucularını çağırdığı Kartal mitingi bu yüzden çok önemli bir ilk adım olarak görülmelidir.

IRKÇILIĞA VE FAŞİZME GEÇİT VERMEMELİYİZ

Önce Suriyeli ve Afgan mültecileri hedef gösterdiler, saldırdılar. Ermeniler, Rumlar ve Kürtlerle devam ettiler. Çerkesleri, Türkmenleri, Japonları ve Afrikalıları da hedef aldılar. Yahudi mezarlığındaki taşlar kırılırken, Alevilerin ibadethanesi olan cemevlerine saldırdılar.

Çoğu kişi kendinde taşıdığı göçmen karşıtlığının ırkçılık olmadığını söylese de belli odaklar tarafından kışkırtılıp yayılan bu nefret mültecilerle sınırlı kalmadı. Kendisini Türk milliyetçisi olarak tanımlayan ırkçı ve faşist odaklar, ekonomik ve siyasi krizi kullanıp demokrasiyi istismar ederek kendilerinden olmayan herkese savaş açtı.

Bu odakların başında eski MHP'li ve devlete çalışmakla övünen Ümit Özdağ ile Zafer Partisi denilen oluşum geliyor. Sosyal medyada 24 saat yalan söylüyor, dükkanlarda denetim yapıyor, önüne gelene hakaret ediyor. Halkı kin ve düşmanlığı kışkırtan bu

oluşum serbestçe faaliyetine devam ediyor.

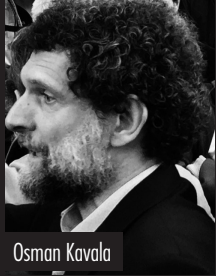
Bir diğer odak Muharrem İnce'nin Memleket Partisi. Özdağ ile dayanışan tek parti olarak ısrarla mültecileri kovma propagandası yapıyor.

Bu iki oluşumun oy tırtıklamak istediği Millet İttifakı'nın iki ana partisi; ırkçı ve faşist kümelenmelerin sürüklenmeleri açık. Özdağ, İYİP'ten ayrılmıştı. Akşener'in partisi, Türkiye'ye göçmen karşıtı yeni aşırı sağı getiren yegane oluşum. Ortağı CHP ise bir yandan ırkçılığa ve faşizme karşı olduğunu söylüyor, diğer yandan Suriyeli mültecileri 2 yıl içinde göndermekten bahsediyor.

Muhalefet böyleyken iktidar bloku da bir uluslararası politika aracına indirgediği göçmenleri hedef alan baskıcı uygulamalara imza atıyor.

İktidar ve muhalefet, elbirliğiyle insanları birbirine kırdıran ırkçı ve faşist odakların etkinliğine zemin açıyor.

İrkçılığa ve faşizme karşı mücadele, seçimlere indirgenmeyecek ve seçim sonrasına bırakılmayacak kadar önemlidir. Siyasi tercihler ve görüş farklılıklarını bir yana bırakarak ırkçılığa karşı kitlesel bir mücadele inşa etmeliyiz.

SİYASAL
YARGILAMADAKİ
KEYFİYET

Osman Kavala

Türkiye mahkemelerinde üç kez beraat ettiği halde ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılan Osman Kavala, cezaevinde 5. yılını doldurmaya yaklaştı.

Tek başına bir hücrede tutulan Kavala, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) "serbest bırakılsın" kararına rağmen zindanda.

AİHM kararları Avrupa Konseyi'nin kurucularından ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin imzacılarından biri olan Türkiye'nin yargısı için belirleyicidir. Buna rağmen Osman Kavala için AİHM kararı uygulanmıyor. Kavala'ya beraat ettiği yargılamadan müebbet veren yerel mahkemeler AİHM kararını tanımadıkları gibi Türkiye'de yargının en üst organı olan Anayasa Mahkemesi'nin kararlarını da yerine getirmiyorlar.

Söz konusu olan, suçsuz yere ömür boyu hapiste tutulmak istenen bir insanın özgürlüğüdür; yargıdaki siyasallaşma ve keyfiyetin ulaştığı bu yer, sadece Osman Kavala'nın değil hepimizin haklarını ve özgürlüğünü tehdit eder nitelikte. Herkese adalet için, Osman Kavala özgür bırakılmalıdır.

NÜKLEER REZALET

Çernobil ve Fukuşima felaketlerinin ardından birçok ülke nükleer santrallerden vazgeçerken, AKP iktidarı Akkuyu'da nükleer santral kurulmasını dayatmıştı.

Nükleer santralin reaktör kurulum ve işletmesi, Vladimir Putin'in kurucusu olduğu Rusya devlet şirketi Rosatom'a verilmişti. İnşaatını ise IC İttaş adlı yerli şirket yapacaktır.

Erdoğan yönetimince Türkiye'yi nükleer güç yapacak yerli ve milli bir adım olarak sunulan Akkuyu'daki santral tamamen Rusya'nın eline geçti!

■ Rosatom, IC İttaş ile sözleşmesini fesh etti. Ertesi gün TSM Enerji adlı bir şirketle anlaştı. TSM Enerji'nin üç ortağının da Moskova merkezli şirketler olduğu ortaya çıktı.

■ "Yap-işlet-devret" AKP'nin çok sevdiği bir uygulama. Akkuyu'da ise "yap-işlet" anlaşması var. Rus şirket santral inşaatını bitirse de Akkuyu Türkiye'ye devredilmeyecek, Moskova'nın elinde kalacak.

■ Rusya ile yapılan sözleşmeye göre TEDAŞ, Akkuyu reaktörlerinden 15 yıl boyunca satın alma şartına bağlanan elektriğin kilovat saatini 12,35 sent/ABD dolarından ödeyecek. Bu son derece pahalı olduğu gibi, dolar TL karşısında değer kazandıkça Türkiye'nin ödeyeceği para daha da artacak. Ve bu para, tüketici olan bizlerden alınacak.

Yerli-milli nükleer politika, Rusya'ya ba-

Akkuyu'daki inşaat

ğımlılıkla sonuçlanırken Akkuyu rezaleti bunlarla sınırlı kalmadı.

■ Hükümlülüklerini yerine getirmediği için sözleşmesi fesh edilen IC İttaş'ta 20 bin işçi "izne çıkarıldı." İnşaat işçileri, işlerini kaybetmiş gözüküyor.

■ Gerek IC İttaş gerek ondan önce işi üslenip yapamadığı için sözleşmesi fesh edilen Cengiz-Kalyon-Kolin dönemi, yerli şirketlerin işçi düşmanlığını ortaya koymuştu. Düşük ücretle uzun saatler çalıştırılan işçiler, insanlık dışı koşullarda beslenme ve barınmaya mahkum edildi. Akkuyu'nun temelinde işçilerin kanı var. Çok sayıda iş kazası yaşanırken, 10'dan fazla işçi hayatını kaybetti.

2023 Mayıs'ında ilk reaktörün çalıştırılacağı iddia edilse de bunun mümkün olmadığı ortada. Akkuyu'nun akıbeti Putin'in ellerinde. Çözüm millileştirme değil, nükleer santral projesine son verilmesidir. Nükleer enerji pahalı ve verimsiz olduğu gibi tehlikelidir de. Akkuyu, Çernobil olmalıdır.

ASBESTLİ GEMİNİN İZİNİ DERHAL İPTAL EDİLSİN!

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın izin verdiği Brezilya Bandıralı Sao Paulo nükleer uçak gemisinin 5 Ağustos'ta yola çıkması bekleniyor.

30 Mayıs tarihinde tonlarca asbest taşıyan Sao Paulo uçak gemisinin Aliğa'da sökülmesi için Sök Denizcilik adlı firmaya izin verdiği ortaya çıktı. Tonlarca asbest, pek çok çevre yıkımı gibi kanser riskini beraberinde getirecek. Üstelik bölge, pek çok kuş ve balığın üreme alanı olduğu için de ekosistem adına önem taşıyor.

Söküme karşı, Aliğa Çevre Platformu (ALÇEP) merkezinde bölge halkı tepkisini ortaya koyuyor. Aliğa'nın karşı kıyısında bulunan Çandarlılar İodosla birlikte atıkların Çandarlı kıyılarına da vuracağını hatırlatarak iznin iptal edilmesi için bölge halkından imza toplama-ya başladı.

Eylemciler, gemi yola çıktığı takdirde mücadelelerini sürdüreceklerini belirtiyor.

Konuya ilişkin Aliğa Çevre Platformu (ALÇEP), Foça Çevre ve Kültür Platformu (FOÇEP), Ege Çevre ve Kültür Platformu (EGEÇEP), İzmir Yaşam Alanları (İYA) ve Polen Ekoloji ortak açıklama yayınladı:

"Geminin sökülmesi Aliğa'ya, İzmir'e, hurda metalininin zehirli dumanlarının indiği tarım havzalarına geri dönüşümü olmayan zararlar verecek. Türkiye'nin kat be kat üstündeki kanser oranlarını, üstü örtülen meslek hastalıklarını ve seri iş cinayetlerini kabul etmemek için birleşiyoruz!"

Hem bölge halkının hem çevre aktivistlerinin kararlılığı bir kez daha vurgulanıyor: "Bu izinler geminin sökülmesi halinde zehirlere doğrudan maruz kalacak bizler için de yok hükmün-

dedir. Bu gemi buraya gelemez. Gelmemesi için de tüm meşru mücadele yöntemleriyle karşısında duyacağımızı bir kez daha ilan ediyoruz. Aliğa dünyanın çöplüğü değildir. Buna izin vermeyeceğiz."

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın göre göre böyle bir felaketi onaylaması kabul edilemez. Bu izin, bilim insanlarının uyarılarına ve toplumun haklı endişelerine kulak tıkayarak verilmiş, tamamen ekonomik temelli olan, çevrecilikle asla bağdaştırılmayacak bir adımdır.

Toplum sağlığına ve ekosisteme geri dönüşü olmayacak hasarlar verilerek yürütülen kâr temelli bir büyümeyi kabul etmiyoruz. Bölge halkına ve ekosisteme zarardan başka hiçbir şey getirmeyecek olan asbestli geminin izni derhal iptal edilmelidir!

BARIŞTAN YANA
Yıldız ÖnenMOHAMED İSA ABDULLAH'LA
DAYANIŞMAYA

Ankara'da SAAB isimli bir restoran var. Sahipleri Somalili Mohamed İsa Abdullah ve ortakları.

Bu lokanta son üç yıldır bitmek bilmez bir baskıya maruz kalıyor. Polis baskısı düzenli bir hâl almış durumda. Her gün kimlik kontrolü, gözaltı, bir günü hapisanede geçirme gibi baskılar rutin uygulamalar haline gelmiş.

Göçmenlerin Yunanistan'da biber gazlarıyla denize itelenmesi, İspanya-Fas devlet görevlilerinin elbirliğiyle dövülerek öldürülmeleri, İtalya'da engelli bir göçmenin dövülerek katledilmesi, göçmenlerin çektikleri sıkıntıların boyutunu gösteren örnekler. Göçmenler etrafında bir ırkçılık ve şiddet sarmalı var. Her bir göçmen dört duvarın içindeymiş ve oda giderek küçülüyormuş gibi bir hayat sürüyor.

Bu, küresel bir vaka haline geldi.

Ama dünyada böyle, Türkiye'de işler iyi diyemiyoruz.

Türkiye'de göçmenlere yönelik şiddet giderek bir dalga haline geliyor.

Bu çok tehlikeli bir dalga üstelik.

Bu dalgayı tetiklemek, büyütme ve bu dalga üzerinde sörf yapmak için kurulmuş bir ırkçı parti var bu memleket. Demokrasi güçleri adı verilen kesimler bir bütün olarak tehlikenin farkına varmış değil. Bazı gruplar Suriyelileri AKP'li ya da İŞİD'li olarak o kadar kesin kodlamış vaziyetler ki göçmenlerin maruz kaldığı baskılara karşı özel bir ilgi göstermiyorlar.

Bu durum, iktidarın göçmenleri her türlü saldırıya açık hâlde getiren politik yaklaşımını pekiştiren bir politik iklimin yaratılmasında ve ırkçı göçmen düşmanı partilerin ellerini serbest hissetmelerinde belirleyici bir etken.

İrkçı, göçmen düşmanı dalgaya karşı bir dalga kıranın inşa edilmesi acil bir görev.

Artık farkına varmak zorundayız ki aşırı sağcılar en zayıf, en korunaksız gördükleri toplumsal gruplara şiddet uygulayarak pazularını güçlendirir. Suriyelilere vurarak, Somalililerin restoranlarını kapatmaya çalışarak, göçmenlere linç girişimleri örgütleyerek, farklı olan tüm toplumsal kesimlere net bir mesaj yollarlar: Sıranız geliyor!

Bu yüzden göçmenlere saldırıyla el ele giden ırkçı nefret söylemi birdenbire Kürtlere, Alevilere, LGBTI+'lara yönelebilmektedir. Ankara'da Somalilere yönelik özel bir baskı örgütlenirken, başka bir şehirde mevsimlik Kürt işçilere, Mamak'ta Alevi kurumlarına, Onur Haftası'nda LGBTI+'lara yönelik saldırı haberleri geliyor.

Kendisinde kimlerin Türkiye'de yaşayıp yaşayamayacağına karar verme yetkisini gören U. Özdağ, sadece göçmenlere değil, demokrasinin bütününe düşman.

Ankara'da SAAB restoranının sahibi Mohamed İsa Abdullah, dayanışma ziyaretimiz sırasında şunları söyledi: "İrkçı söylemler ve davranışlar başlamadan önce gerek çevre esnaftan gerekse bölge insanından hiçbir kötülük görmedik hatta Türk esnaflar polislerimize verdikleri ifadelerde bizleri destekledi. Şimdi ise diken üzerindeyiz ne olacağını bilmiyoruz. Etrafa korku ve gerginlik hâkim. Her gelen polis ekibi tehditler savuruyor, buranın kapatılacağını bizlerin de sınır dışı edileceğini söyleyip duruyorlar. Polisler müşterilere sürekli kimlik kontrolü yapıp müşterilerin fotoğrafları çekiyorlar."

Bu saldırganlığı, tüm sola, tüm ezilenlere karşı, ırkçı ve milliyetçilerin ellerini güçlendirmek için örgütledikleri bir genel linç ikliminin bir hamlesi olarak ele almayanlar sadece solculuk, demokratik sınavından kalmış olmayacaklar, tüm ezilenlere sirayet edecek bir nefret dalgası karşısında sessiz kalmış da olacaklar.

İTALYA'DA HÜKÜMET KRİZİ, AVRUPA'DA GREVLER, SRI LANKA'DA DİRENİŞ: EMEKÇİLER İSYANDA

İtalya'da önceki hükümetin çökmesinin ardından egemen sınıfın baskısıyla göreve getirilen Mario Draghi, koalisyon ortağı 5 Yıldız Hareketi'nin Senato'da güven oyu vermemesi sonucunda istifa etti, hükümet krize girdi.

2018 seçimlerinden sonra kurulan 5 Yıldız Hareketi'nin güven oylamasındaki olumsuz kararının sebebiyse Roma'da kurulması planlanan 'atıktan enerji üretimi' tesisinin çevre kriterlerine uygun görülmemiş olmasıydı.

İngiltere'de greve çıkan demiryolu işçileri

Avrupa'dan grev dalgası yükseliyor

'Patronların bankacısı' olarak bilinen Draghi, yaşanmakta olan ekonomik kriz ve hayat pahalılığı koşullarında krizin faturasını işçi sınıfına yükledi; 175 milyar sterlinlik AB nakdi desteğine karşılık olarak bir "reform" paketi ve kemer sıkma önlemiyle taviz verdi. Enflasyonun yüzde 8'in üzerinde seyrettiği, işsizliğin giderek büyüdüğü ülkedeki aşırı yoksul sayısı pandemi döneminde 5,6 milyona yükseldi.

İşçi sınıfının bir nebze bile önemsenmediği Avrupa'nın tamamında salgınla birlikte ulaşım sektöründe çalışan işçiler arasında bir işçi kıyımı yapıldığı için, pandemi sonrasında artan talep karşılanamadı, az sayıdaki işçilerden dayanabildikleri kadar çok çalışacakları bir kabus ortamını kabullenmeleri talep edildi. Ve beklenen oldu: İtalya'da havayolu işçileri isyan bayrağını çekip 17 Temmuz'da greve gitti, İngiltere'deki demiryolları işçileri ile Almanya'daki havayolları işçileri de onları izledi.

Sri Lanka isyanı

Zorlu bir ekonomik çöküş sürecinden geçen Sri Lanka'da ise yakıt ve gıda fiyatlarındaki artışın başlattığı halk isyanı, cumhurbaşkanlığı ve başbakanlık koltuklarını gasp eden Rajapaksa kardeşlerin ikisini de istifa edip ülkeden kaçmak zorunda bıraktı.

Gerek Avrupa grevleri gerekse Sri Lanka örneği, bir yandan işçi sınıfının daha fazla dayanacak gücünün kalmadığını gösteriyor ama diğer taraftan önümüzdeki yıllarda yaşanacaklara da ışık tutuyor: Halklar, tüm krizlerin faturasını kendilerine ödemeye kalkışan otoriter liderlere "artık yeter" demeye başladı.

Sınıf mücadelesinin giderek sertleştiği bu yeni dönemde baskıcı, neoliberal aşırı sağcılar tarafından on yıllar boyunca canına okunmuş olan işçi sınıfı bu kez krizin faturasını ödemeyeceğini gösteriyor: Grevlerin sayısı her geçen gün artıyor, isyan büyüyor.

ABD İLE ÇİN ARASINDAKİ REKABETİN ÇEKİŞME ALANI OLARAK TAYVAN

Pelosi'nin ziyareti sırasında Çin ordusunun yaptığı tatbikat

Dünyanın en büyük iki ekonomisini barındıran ve en fazla askeri harcamayı yapan emperyalist devletler olan ABD ve Çin arasındaki rekabet Tayvan üzerinde yoğunlaşıyor.

Mart ayında ABD Başkanı Joe Biden'ın Tayvan'ın bağımsızlığını destekleyen çıkışının ardından Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi adaya bir askeri uçakla gitti. Tayvan'a böylesi bir üst düzey ziyaret en son 25 yıl önce yaşanmıştı.

Pelosi'nin ziyareti sırasında Çin savaş uçakları havada dolanırken, ordu da üç günlük tatbikata başladı. Aynı anda ABD savaş uçakları da oradaydı.

Çin Devlet Başkanı Şi Cinping, Tayvan'ın Çin'in eyaleti olduğunu savunarak, yeniden birleşme için gerekirse güç kullanabileceklerini duyurdu.

Dünyada sadece 13 ülke (biri Vatikan) tarafından tanınan Tayvan ise bağımsızlık talebinden vazgeçmeyeceğini söylüyor.

Türkiye, Tayvan'ın bağımsızlığını tanımıyor.

Çin'in bir parçası mı?

Batı Pasifik Okyanusu'nda bulunan Tayvan, Çin'in güneydoğu kıyılarına 170 kilometre uzaklıkta bir adalar topluluğu. İlk yerleşimcileri, Çin'in güneyinde kalan bölgeden geldikleri düşünülen Avustralya kabilesi halklarıydı.

1624-1661 yıllarında Hollanda sömürgeci olan Tayvan, 1683'den 1895'e kadar Çin'in Qing hanedanı tarafından yönetildi.

17. yüzyıldan itibaren adaya Çin'den büyük göçler başladı.

1895'te yaşanan Çin-Japonya savaşını Çin'in kaybetmesiyle birlikte Tayvan da Japonya'nın eline geçti.

2. Dünya Savaşı'nda Japonya yenilince Tayvan'daki hakimiyeti sona erdi. Savaşın galiplerinden Çin hükümeti, ABD ve İngiltere'nin onayıyla Tayvan yönetimini devraldı.

Fakat Çin'de Çan Kayşek hükümeti ile Mao Zedung liderliğindeki komünist parti arasında bir iç savaş çıktı. Savaşı Çin Komünist Partisi kazandı. Çan Kay Şek ve lideri olduğu Komintang hükümetinin yaklaşık 1,5 milyon destekçisi, 1949 yılında Tayvan'a iltica etti.

Tayvan'ın Çin'in bir eyaleti olduğu iddiası – Tek Çin politikası - bu tarihte Pekin hükümeti tarafından ortaya atılmıştı. Tayvanlılar ise ne Çan Kay Şek'in ne de Mao Zedung'un Çin'inin bir parçası olmadıklarını savundu.

Çin karşısında askeri olarak son derece zayıf bir durumda bulunan Tayvan yönetimi, Pekin tarafından tanınmıyor ve aralarındaki ilişkiler gayriresmi olarak yürütülüyor.

Tayvan neden önemli?

166 adadan oluşan Tayvan'ın önemi jeostratejik konumundan kaynaklanıyor. Adaya hakim olan devlet, Batı Pasifik'te de avantajlı konuma geliyor. Tarih boyunca emperyal devletlerin adaya olan ilgisi, dünya ticaret yolları üzerindeki hakimiyet kavgasından kaynaklandı.

Bugün 23,5 milyon kişinin yaşadığı Tayvan, dünyanın 22. büyük ekonomisi. Bilgisayar çiplerinin üretim merkezi durumunda olan elektronik devi Tayvan'da sadece tek bir şirket, dünya çip üretiminin yüzde 50'sini gerçekleştiriyor. Bu da Tayvan'ı küresel kapitalizm açısından son derece önemli bir yer haline getiriyor.

ABD'nin derdi

ABD hükümetleri bu seneye kadar Tek Çin politikasını tanıdı, Tayvan'ı bağımsız bir devlet olarak görmeyerek, ilişkilerini Çin üzerinden yürüttü.

Donald Trump döneminde Batı Pasifik'te Çin ile gerilim yükseltirken, Biden yönetimi bu durumu had safhaya çıkardı. Pelosi'nin adaya ziyareti bir bağımsızlık mücadelesini desteklemekten öte ABD emperyalizminin en büyük rakibi ve hasmı olarak gördüğü Çin'e karşı yürüttüğü hegemonya mücadelesinin bir parçasıdır.

2008 küresel finans krizinin ardından baş gösteren emperyalizmin çoklu bunalımı, uluslararası hiyerarşiyi parçalamaya başladı, emperyalist devletler arasındaki rekabet keskinleşti.

Tayvan üzerinde savaş uçakları gezdiren, Çin'e karşı askeri yardım vaadinde bulunan ABD zayıflayan dünya hegemonyasını tahkim etmek istiyor ve bu da tıpkı Ukrayna'da olduğu gibi Batı Pasifik'te de savaşı kışkırtan zehirli sonuçlar üretiyor.

BİR DEVLET GELENEĞİ: ALEVİLERE BASKI

Aleviler Cumhuriyetin ilk günlerinden itibaren sayısız kez baskıya ve katliama maruz kaldılar. Zaman zaman devletin, zaman zaman derin devlet güçlerinin ya da sık sık faşistlerin örgütlediği saldırılarda onlarca Alevi katledildi.

Koçgiri katliamı, Dersim katliamı, onlarca yaşlı insanın katledildiği ve doğrudan devletle iş birliği halindeki faşistler tarafından örgütlenen Maraş katliamı, Çorum'da işlenen cinayetler ve Gazi katliamı hemen aklımıza gelen örnekler. Bu katliamların bazıları, örneğin Maraş katliamı apaçık pogromlar olarak örgütlendi.

Alevilere yönelik en ağır saldırılardan birisi 1993 yılında Sivas'ta gerçekleşti. 2 Temmuz 1993'te Sivas'ta düzenlenen Pis Sultan Abdal şenlikleri sırasında Madımak Oteli bir linççi kalabalık tarafından kuşatıldı. Şenliklere katılmak için gelen sanatçılar Madımak Oteli'nde kalıyordu. Linççi kalabalık oteli yakmaya başladı. Yazarlar, ozanlar ve iki otel çalışanı yanarak ya da dumandan boğularak öldü.

Tarihe yayılan bu sistematik baskı ve katliam politikalarına hemen son verilmelidir.

- Alevi kimliği resmen tanınmalıdır.
- Mezhepçi Diyanet İşleri Başkanlığı kaldırılmalıdır.
- Alevi köylerine cami yaptırma politikalarından vazgeçilmelidir. Bugüne kadar yapılan camiler derhal bir kararname ile cemevine çevrilmeli ve bu köylerdeki imamlar derhal geri çağrılmalıdır.
- Cemevlerine derhal "ibadet yeri" statüsü verilmelidir.
- Nefret söylemine karşı en ağır yaptırımlarla mücadele edilmelidir.
- İktidar, siyasal kutuplaşmaya son vermeli ve dini bu kutuplaşmanın bir aracı olarak kullanmamalıdır.

"CEMEVLERİ MİLYONLARIN İBADETHANESİDİR"

Ankara'da Alevilerin ibadethanelerine ve mekanlarına saldırı gerçekleştirildi. Alevi kurumları Ankara Mamak'ta saldırıyı protesto etti.

Ankara Tuzluca'yır'da yapılan açıklamalarda bu saldırıların amacına ulaşamayacağı vurgulandı:

"İçişleri Bakanlığı daha birkaç gün önce yayınladığı genelgede Cemevlerine yakın olacaklarını boş bırakmayacaklarını ilan etmişken daha Muharrem'in birinci gününden bu olayların olması bizim açımızdan düşündürücüdür. Biz Aleviler dili dini inancı ırkı mezhebi ve cinsiyeti ne olursa olsun herkesin eşit ve özgür bireyler olarak yaşayabildiği kimsenin kimliğinden dolayı ötekileştirilmediği katledilmediği demokratik bir cumhuriyette bir arada kardeşçe yaşamı savunuyoruz. Biz Aleviler olarak diyoruz ki; bozuk düzende sağlam çark olmaz. Bu adaletsiz düzeni hep birlikte değiştireceğiz. Halklar inançlar ve kimlikler olarak omuz omuza vererek demokrasi ve eşit yurttaşlık haklarımızı birlikte kazanacağız."

Açıklamada ayrıca suyu bulandırmak isteyen derin devlet güçlerine pabuç bırakılmayacağı da dile getirildi.

CAFER SOLGUN: EŞİT YURTTAŞLIK PAZARLIĞA KONU EDİLEMEZ

Ankara'da Alevilere yönelik saldırılar demokrasiden yana olan insanların yoğun bir tepki göstermesine neden oldu. Saldırıları, bu saldırıların tarihsel ve güncel siyasal arka planını Cafer Solgun ile konuştuk.

Bunun bir provokasyon olduğu ve yaklaşan seçimlere bağlı olarak geliştiği söyleniyor. Kimileri ise mültecilerden başlayarak, Kürtlere, Yahudilere, Ermenilere, Rumlara ve farklı toplumsal kesimlere uzanan ırkçı nefret dalgasının parçası olarak görüyor. Ankara'da Cemevleri'ne yapılan saldırıları nasıl değerlendirmeli?

Cafer Solgun: Seçimler yaklaştıkça var olan kutuplaşmanın daha da derinleştirileceğine dönük kaygı ve endişeler maalesef yersiz değil. Alevilere yönelik öteden beri süre gelen saldırılar, provokasyon girişimleri var. Eğri oturup doğru konuşalım; bu ülkede "gayrimüslim" yurttaşlara karşı bazen nefret ve düşmanlık boyutuna taşınan önyargıların bir benzeri Alevilere ve Aleviliğe karşı da var. Buna "Alevifobi" denebilir. Türk, Sünni-Hanefi ve kiblesi her halükarda "devlet" olmayan bütün yurttaşlar değişik boyutlarda ırkçılık, nefret suçu ve ayrımcılığın mağduru ve muhatabıdır.

Alevi örgütleri siyasi iktidarın politikalarının sorumluluğuna dikkat çekiyor. 20 yıllık AKP iktidarı Alevilerin sorun ve taleplerine nasıl yaklaştı?

Biliyorsunuz iktidarının ikinci döneminde bir Alevi açılımı yapmaya (da) niyetlendiler ve sonra vazgeçtiler. Kutuplaşmadan iktidar devşirmek oldu tercihleri ve bu, demokrasiden, hak ve özgürlüklerden daha önemliydi (!). Bu durum AKP'ye karşı zaten mesafeli ve temkinli olan Alevi toplumunda ciddi bir umut ve hayal kırıklığına yol açtı. Aleviler artık AKP'den bir şey beklemiyor ve zaten AKP de tümünü "arka bahçesi" saydığı Sünni çoğunluğun desteğini sürekli kılmaktan başkaca bir çaba

çinde değil.

Aleviler, her toplumsal grup gibi homojen değiller fakat öne çıkan bir dizi ortak talep var. Bu talepler nelerdir?

Alevilerin "parçalı" durumu ile ilgili çokça demagoji yapılır. Oysa Alevilerin tamamı cemevlerinin ibadethane statüsünün tanınmasını, zorunlu din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılmasını, Diyanet'in yeniden yapılandırılmasını istemektedir. Bunlar "eşit yurttaş" olmanın tartışma ve pazarlık kaldırmaz gerekleridir. Aslında AİHM kararlarını uygulasalar bugünkü durumdan daha ileride olurduk.

Altılı masa denilen muhalefet ittifakında bu talepleri yerine getirme potansiyelini görüyor musunuz?

Altılı Masa muhalefetinin Alevilerin somut ve meşru talepleriyle ilgili kendilerini bağlayan bir anlayış ve yaklaşım içinde olduklarını göremiyorum. "Tayyip gitsin de sonrasına bakarız" dercesine bir hava içindeler. Bu ne denli tutarlı ve güven veren bir politikadır acaba?

Sosyalistler ve demokratlar, milyonlarca Alevi'nin uğradığı ayrımcılığa ve tarihten bugüne devam eden saldırılara karşı nasıl mücadele etmelidir?

Öncelikle herhangi bir "kayıt" ve objektif olarak "istismarcı" pozisyona düşmeden Alevi taleplerini desteklemeli, bunun bir demokrasi, toplumsal barış ve özgürlükler sorunu olduğu bilinciyle hareket etmelidirler. Alevilerin sorun ve talepleri Türkiye'nin genel demokrasi sorunundan ayrı değil çünkü.

FELAKETLER VE DEVRİMLER ÇAĞINDA ASLOLAN MÜCADELEDİR

ŞENOL KARAKAŞ

Pandemiyle birlikte kapitalist üretimin ne kırılğan, akıl dışı, yaşama her yönüyle zararlı bir sistem olduğu daha da görünür oldu. İki üç yıldır dünya sanki savruluyor gibi. Gelişmeler baş döndürücü bir hızla yaşanıyor. Sanki bilinmeyen bir güç hepimizi bir çuvala koymuş da başının üzerinde sallıyormuş gibi. Gelişmeler bu kadar baş döndürücü olduğunda, merdivende başı dönen bir insanın merdiven trabzanlarına tutunması gibi aktivistler de Marksist geleneğe sıkı sıkıya sarılmalıdır.

Dönem Marksizm'e sınıksız sarılmayanların savrulmak ve savrulmuş hallerini de tek doğru politik tutummuş gibi anlatmak zorunda kaldıkları bir geçiş süreci çünkü. İnsanların hem kişisel hayatları hem de toplumsal sınıflar, devlet bürokrasileri, yönetici güçler ve küresel ölçekte sınıf çelişkileri pandemiden derinden etkilendi.

Her düzeyde kriz yaşanıyor: Pandemi bir kriz halini aldı; ekonomik kriz egemen sınıfların dünya ölçeğinde enflasyonu ezilenlerin kursağında kalan son lokmaları almak için kullanmasıyla el ele gidiyor.

Emperyalizmin krizi ve neoliberalizmin krizi, siyasal bir eğilime neden oldu ve bir dizi ülkede otoriter rejimler inşa edildi. Fakat şimdi bir tepkinin ifadesi olan otoriter rejimlerin krizi sadece derinleştirmekten başka bir işe yaramadığı da görülüyor.

Giderek, tüm canlı yaşamı faşist alternatifler ya da askeri darbelerle işçi sınıfının aşağıdan mücadelesiyle kendi ellerinde toparlayacağı siyasal iktidar alternatifleri arasında seçeneğe zorlanıyor.

Göçmen krizi

Kriz başlıklarından biri; savaşlar, çatışmalar, katliamlar, açlık ve kıtlıktan kaçan milyonlarca insanı içine çeken göç olgusu. Küresel bir göçmen krizi yaşanıyor.

Göçmenler, hem merkez sağ rejimler tarafından hem "sol" iktidarlar tarafından hem de otoriter rejimler tarafından, milliyetçiliği ve ırkçılığı yaygınlaştırmak için asli düşman olarak kodlanıyorlar. Böylece kapitalizm kendi yarattığı sorunlardan birisinin daha sorumluluğunu üstünden atmaya başlıyor.

Hem göç ettikleri ülkelerde hem de göç yollarında bir yandan katlanılmaz bir acı yaşıyor göçmenler ama aynı zamanda büyük bir cesaret ve direniş gösteriyorlar.

Kapitalizmin kendi ürünü olan ve devletler tarafından bütünüyle yönetilemez kılınan göçmen krizi, ırkçılık ve milliyetçiliği işçi sınıfını bölen en temel egemen sınıf fikirleri olarak görenler açısından en kritik mücadelenin verilmesi gereken başlıklardan birisi.

Ekonomik kriz

Bu yıl küresel ölçekte gıda fiyatları yüzde 20 oranında arttı. Yoksul ülkelerde gıda fiyatlarındaki artış milyonlarca insanı açlar ordusunun içine itiyor. Pandemide yoksulların uğradığı hak kayıpları, şimdi Ukrayna işgalinin tetiklediği koşullarda gübre maliyetlerinin yüzde 100 artış göstermesi gibi gelişmeler gübre kullanımını, dolayısıyla tarımsal üretimi daha büyük bir şokla vuracak.

Üstelik en büyük ekonomilerin büyük çoğunluğu Merkez Bankaları'nın balyoz gibi kullandığı para politikalarıyla işçileri sistemli bir şekilde yoksulluğa itiyor. Ekonomik şok dalgasının arka planında da yoksulları alım güçlerindeki bu düşüşü kabullenmeye zorlamak var.

Son üç yılda aşırı zenginlerin hem sayısı hem de ellerinde biriktirdikleri servet artarken yoksullar uçurumun kenarına kadar iteklendiler. Ama 2019 yılına gelindiğinde ezilenlerin dünya çapında cereyan eden direnişlerinin çok daha görkemli bir şekilde sahneye dönmemesi için hiçbir sebep yoktu. Tersine, Sri Lanka örneği kitlelerin haklarını savunma mücadelesinden militan bir saldırı evresine geçebileceğinin göstergesi olarak duruyor.

Önümüzdeki aylar ve yıllar, ekonomik krizin faturasının sırtına yüklenmek istendiği işçi sınıfının ve yoksulların göstereceği tepkinin düzeyiyle tayin edilecek.

İklim krizi

İklim krizinin şiddetinin göstergesi 2021 yılının Ağustos ayında BM Genel Sektereri Antonio Guterres'in Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli IPCC'nin Altıncı Değerlendirme raporu hakkında söylediklerinde apaçık ortadaydı.

BM sekreteri raporun "İnsanlık için kırmızı kod" anlamına geldiğini söyledi. John Bellamy Foster'ın altını çizdiği gibi, önümüzdeki on yıllar, birbirini tetikleyecek ve birleşerek büyüyecek aşırı hava olaylarının çoğalmasına tanık olacak: Aşırı yağışlar, mega fırtınalar, seller, sıcak hava dalgaları, kuraklıklar ve orman yangınları.

Deniz seviyesindeki yükselme, bu yüzyıl boyunca ve sonrasında devam edecek. Mahsuldeki verimin küresel ölçekte azalması bekleniyor. Üstelik iklim mültecilerinin sayısı yüz milyonlara çıkacak. Dahası, "biyolojik çeşitlilik kaybı, okyanusların asitlenmesi, azot ve fosfor döngülerinin bozulması, ormanlar dahil yer örtüsü kaybı, tatlı su kaynaklarının kaybı, kimyasal ve radyoaktif kirlenme de var.

Kapitalizm doğayı alınıp satılır bir mal haline getirirken insanın doğanın parçası olduğunu unutturdu. Rekabete dayalı sömürü ilişkileri doğayı tahrip ediyor; "Kapitalizm, tam da motoru ve amacı sonsuz, katlanarak çoğalan sermaye birikimi sürecinde bulunduğu için, ancak ve ancak yok ederek ilerleyebilir."

Gerçekten de 2050 yılına kadar net sıfır emisyona ulaşamazsa, kapitalizm, uygarlığın çöküşüne neden olacak. Yılda beş kez yaşanarak rekor kıran sıcak hava dalgaları, yılda 14 kez yaşanmaya başlayacak ve katlanılması mümkün olmayan bir ekosistemle yüzleşeceğiz.

İklim krizi sosyal, ekonomik ve iklim için reformlar mücadelesinin önemini saklı tutmak kaydıyla, kapitalizmden işçi sınıfının topyekûn mücadelesiyle kurtulmanın bir ölüm kalım meselesi haline geldiğini gösteriyor.

Emperyalizmin krizi

Putin'in savaşı, savaş seslerinin bu sefer Avrupa'nın gö-

beğinde yankılanmasına neden oldu. Kanlı ve emperyalistler arası ilişkilerde var olan gerginliği tırmandırma niteliği taşıyan işgal bir yandan da bu gerginliğin dış vurumuydu. ABD liderliğindeki NATO bu savaş sayesinde genişlemesini hızlandırdı. Rusya ise bin bir yalanla başlattığı işgalden istediği sonuçları alabilmiş görünmüyor.

Ukrayna işgali militarist gerginliği tırmandırırken, devreye birdenbire ABD-Çin gerginliği girdi. ABD Temsilciler Meclisi Başkanı Pelosi'nin Tayvan ziyareti Çin'in bütün sert açıklamalarına rağmen gerçekleşti. Çin bir yandan büyük bir askeri tatbikat gerçekleştirip meydan okurken öte yandan da ABD'nin Çin büyükelçisini Dışişleri Bakanlığı'na çağırıp ABD'nin ateşle oynadığını belirtti.

Şimdilik Tayvan etrafında süren ABD-Çin gerilimi daha büyük bir krize dönüşme de küresel emperyalist sistemin geleceğine bir ayna tutan gelişmelerle karşı karşıyayız. Dünyanın askeri, ekonomik ve politik patronunun kim olduğunu tayin edecek asli gerilim ABD ile Çin arasında sürüyor. ABD tüm dünyada askeri gerilimleri tetikliyor. Tayvan boğazına savaş uçakları yollayan Çin ise Tayvan'ı kendi topraklarının bir parçası olarak görüyor. Buna itiraz eden Tayvanlıları ayrılıkçılar olarak görüyor.

Emperyalist hegemonya krizi alt-emperyalist hedefleri olan ülkelerin de iştahını kabartıyor ve askeri gerilimler, çatışmalar, bölgesel çatışmalar her an kapıda bekliyor. Emperyalistler arası gerilim savaş demek olduğu için, diğer tüm kriz başlıklarıyla, ekonomik krizle, iklim kriziyle, göç kriziyle iç içe geçiyor.

Egemen sınıflar, milliyetçiliğe ve ırkçılığa yatırım yapıyor. Merkez siyaset hem gücünü yitiriyor hem de daha sağa kayıyor. Faşist, aşırı sağcı, ırkçı siyasi güçler merkez siyaset üzerinde hegemonya kuruyor ve dünya birbirini izleyerek öğreniyor. Hindistan'da Modi, İtalya'da faşist hareket, Macaristan'da Orban, ABD'de Trump'ın sırtını yasladığı Neonaziler, silahlı ırkçı çeteler, ABD'de siyasetin sağa kayışının ve bir dönemlik otoriter iktidarın bakiyesi olarak öne çıkartılan kürtaj yasağı, Brezilya'da Bolsonaro, Putin, Mısır'da cuntacılar, Suud rejimi, Çin'de tek parti diktatörlüğü, Fransa'da büyüyen faşist alternatif birbirine ilham veriyor. Birbirinden öğreniyor.

Ama tek öğrenen bu otoriterler değil elbette.

Pandemiden önce dünya ezilenlerin hareketiyle sarsılıyordu. Tüm kıtalarda milyonlarca insanın içinde yer aldığı yığınsal eylemler silsilesi yaşanıyordu. Pandemide verilen aradan sonra, bu kez ABD'de ırkçılığa karşı başlayan mücadeleler yeniden bir küresel direniş dalgası için güçlü bir zemin oluşturdu. Gerçekten de Sri Lanka'daki direniş, işçilerin sokak hareketi, işgaller ve isyanlar gibi pek çok yöntemin beraberinde en büyük güçlerini harekete geçirip grevleri de gündeme taşımaya başlayacaklarını gösteriyor.

Türkiye'de yaşanan ve yaşanacak gelişmeleri bu çerçevede ele almalıyız.

OTORİTER REJİM ÇATIRDARKEN...

İşçi hareketi irili ufaklı eylemlerle ayağa kalkmaya çalışıyor.

Dünyada otoriter rejimler daha sağların-daki faşist güçler tarafından baskı altına alınırken, Türkiye’de rejim, hali hazırda faşist bir parti tarafından aktif bir şekilde destekleniyor. Türk usulü başkanlık rejimi, rejimin hiyerarşik yapısı gereği başkanmış gibi davranan asli yöneticinin istifasının mümkün olmadığı bir teknik koşul yaratıyor. Bu yapı dışındaki her durumda, Türkiye’de tüm alanlar mevcut yöneticilerin topyekûn istifasının kaçınılmaz olduğu bir keşmekeş içerisinde.

Türkiye’de önümüzdeki 10 ay Erdoğan-Bahçeli iktidarına karşı nasıl direneceği belirleyecek.

Egemen sınıf bölünmüş durumda

Türkiye egemen sınıfı çeşitli şekillerde bölünmüş durumda.

İktidara yakınlık-uzaklık, ihalelerden pay kapabilme-kapamama, Merkez Bankası’na yaklaşım, faiz-enflasyon tartışmalarında alınan tutum, asgari ücret, orta vade ekonomi programı, yargı alanında yaşananlar, Cumhuriyet ve Millet ittifaklarına yaklaşım egemen sınıfın çeşitli kesimlerinin farklılıklarını derinleştiriyor.

İktidarın istifa müessesinden uzak karakteri, sağlam bir rejim varmış gibi gösterse de bunun bir yanılsama olduğu çok açık.

Önümüzdeki dönemde sınıf mücadelesi, bu bölünmeyi daha da derinleştirmeyi önüne temel bir hedef olarak koymalı.

Bölgesel güç olmak

Bu bölünmüşlüğü şimdilik işlemediği, tersine bölünenleri birleştiren tek alanın dış politikada bölgesel bir güç olma arzusu olduğu görülebilir. Militarist hayaller her ne kadar Türkiye’nin ekonomik gerçeklerinin duvarına çarparsa da hem egemen sınıfta hem de siyasal alanda ve devlet kademelerinde yaşanan bölünmelerin

üzerini örtüyor. Tüm devlet kademelerinde ne ABD ne Rusya (aslında hem ABD hem Rusya anlamına gelen bir tez bu) politikası etrafında bir tutum alıp çevre ülkelere askeri müdahalelerde bulunan Türkiye tıpkı diğer otoriter rejimler gibi böylece içeride milliyetçiliği de körüklemiş oluyor.

“Kürt sorunu çözülmüştür”

Bölgesel güç olma, dünyaya meydan okuyormuş gibi davranma politikasının arka planında Kürtlerin temel haklarına yönelik baskı politikalarının sürekli kılınması yatıyor. Suriye’nin Kuzey’inde yaşanan gelişmeler beka sorunu olarak kodlanıyor. Muhalefetin de önemli ölçüde sahiplendiği bu beka politikası, Kürt sorununun hem bölgesel ölçekte hem de Türkiye’de çözümünü zora sokan, sürekli bir toplumsal ve siyasal gerilimi besleyen asli öge durumunda.

Kürt halkının haklarının her düzeyde tanınması ve eşit koşullarda kardeşlik ilişkisinin ete kemiğe bürünmesi için mücadele etmek çok önemli. Bu aynı zamanda milliyetçiliğe karşı halklar ve ezilenler arasında dayanışmanın örülmesi açısından da çok önemli bir mücadele.

Sağa karşı sağ!

Çözülen, çürüme emareleri gösteren aşırı sağcı iktidara karşı bir başka sağ, milliyetçi ve neoliberal alternatifin muhalefet olarak öne çıkmış olması siyasal alanda bir kilitlenme yaratmış gibi görünüyor. Muhalefetin zaman zaman beka söylemini tıpkı iktidar gibi paylaşması iktidarın çok daha hızlı bir şekilde yaşanacak çözülüşünü de geciktiriyor. Benzeri görülmemiş ekonomik yıkıma rağmen muhalefet iktidara açık bir fark atamıyor. Bir ekonomistin dediği gibi, “Türkiye’nin ekonomi tarihinde, enflasyonun bir yılda 82 puanlık böyle bir patlama tablosu yok; ne petrol krizi olan

70’lerde, ne 80’lerde ne de 90’larda. Toplum bir yılda nasıl yoksullaştırılır dersi olarak okutulacak ileride.”

Buna rağmen iktidarın yüzde 20’lerin altında bir oy oranına düşmemesinin nedeni, muhalefetin sağcılığı, ürkekliği ve milliyetçiliğidir.

Bu yüzden önümüzdeki 10 ay, başka bir muhalefetin, antikapalist kitlesel bir mücadelenin siyasal alanda yaşanan kilitlenmeyi de aşmayı sağlayacak bir güç olarak ortaya çıkması çok önemli.

Seçim için mücadele ertelenemez

İktidar hiçbir hamlesini seçimlere ertelemiyor. Tersine, seçimleri kazanmak için bugünden mücadele ediyor. Elinden geleni ardına koymuyor. Kendi çekirdek kitlesini muhafaza etmek ve seçim sürecinde gerçekleştireceği siyasal atağı bu kitle üzerinden örgütlemek için tüm tavizleri veriyor. Hayvan haklarının gaspından İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmeye, tırnak içinde batı düşmanlığından göçmenlere yönelik dışlayıcı dilin şekillendirilmesine, çürüme, mafya işlerinin, yolsuzluğun her yanı sarmasına kadar toplumu nefes alamaz hale getiren bu politikaların günlük ve yoğun bir şekilde uygulanmasının nedeni bu. Muhalefetin iktidarın pratiğinden bu açıdan ders çıkartması lazım. Seçimi kazanmak için çok yönlü bir mücadele gerekir. Seçimi kazanmak için bugünden mücadele etmek gerekir.

İYİP-CHP’nin başını çektiği ittifak seçimlerden önce hiçbir tatsızlık çıkmazsa seçimleri çantada keklik olarak görüyor.

HDP’nin başını çektiği, bir yanı seçimci bir yanı ise demokrasi mücadelesi için yoğunlaşan ittifak ise esas olarak aday ve seçim tartışmalarına yoğunlaşmış vaziyette.

Erdoğan’ın herhangi bir seçimi kazanması gerçekten zor. Ama bunu garanti altına

alacak olan, ikide bir “yargılanacaksınız” gibi çıkışlar yapmak değil, milyonların ekonomik haklarına, kadın özgürlüğü meselesine, iklim krizine yanıt vermek, ekolojik yıkımı durdurmak, Kürt halkının özgürlüğü, LGBT+ hakları için, göçmenlerin haklarının güvence altına alınması için vereceğimiz mücadeledir. Bu mücadele haklarımızı, seçimden sonra değil bugün koruyacak. Göçmenler bugün katlediliyor. Halk bugün fakirleşiyor. Kürtler bugün sistematik bir baskıya maruz kalıyor. Demokrasi bugün askıya alınıyor.

Üstelik bu mücadele, iktidarın milyonlarca insanın eylemiyle baş etmesi mümkün olmadığı için, önümüzdeki on ayda kitlesel tabanını büyük ölçüde kaybetmesiyle birlikte ilerleyecek. Bu, seçimleri ciddiye almamak değildir. Tersine, seçimler sadece seçimlere ertelenemeyecek kadar ciddi bir iştir!

Zira, “geliyor gelmekte olan” diyerek sosyal medyada sık sık iktidara meydan okuyanlar, şunu görmediğimizi düşünüyorlar: Gelmekte olan, devletin savunucusu, neoliberal politikaları uygulamaya kararlı, göçmen düşmanı ve Kürt sorununda en azından bir önceki çözüm sürecinden hesap sorma yeminleri eden bir alternatiftir.

Bugünün mücadelesi, gelmekte olanı sola çekmek, sol bir alternatifin şekillenmesini sağlamak, seçimlerden sonra kim gelirse gelsin ekonomik ve sosyal sorunların çözümünü için işçi sınıfı ve emekçilere saldırmalarını engellemek için de tek geçerli yöntemdir.

Seçim pazarlıklarıyla sandığın kurulacağı günü beklemek mevcut iktidarın ekmeğine yağ sürmek anlamına gelir.

YA ŞİMDİ GEZEĞEN İÇİN İSYAN YA HIÇ ZAMANIDIR

TUNA EMREN

Birleşmiş Milletler'in Mayıs'ta sunduğu "Afet Riskini Azaltma Küresel Değerlendirme Raporu" bir "toplumsal çöküş" senaryosuna ilerlediğimizi söylüyor, siyasi ve küresel istikrarsızlığın yarattığı bu gerilimli ortamın durumu çok daha beter hale getirdiğini vurguluyordu.

Geçtiğimiz günlerde "Climate Endgame" (İklim Son Oyunu) adıyla yayımlanan yeni bir bilimsel analiz de bu bulguları onaylayan bir tablo sundu, hatta bir adım daha atarak iklim çöküşünün 'dört atısının' şunlar olacağını gösterdi: Kıtlik, aşırı hava olayları, savaşlar ve hastalıklar.

"Çöküşe götürecek yollar, aşırı hava olayları gibi yüksek sıcaklıkların doğrudan etkileriyle sınırlı olmaz; bunlara finansal krizler, çatışmalar ve yeni salgınlar gibi zincirleme etkiler de eklenir, bunlar başka felaketleri de tetikleyebilir."

İngiltere Sosyalist İşçi Partisi'nden (SWP) Alex Callinicos, Socialist Worker'da yayımlanan, Marksist.org'da çevirisini bulabileceğiniz son köşe yazısında "İngiltere'de yaşanan sıcak hava dalgası ve Avrupa'nın güneyindeki orman yangınları, kapitalist çöküşün şafağına tanıklık etmeye başladığımızı gösterdi," diyordu: "Bir ekonomik sistemin hayatta kalabilmesi için öncelikle üretimin insani ve maddi unsurları ile bunları birbirine bağlayan ekonomik ilişkileri yeniden üretebilmesi beklenir. Hayat pahalılığı krizi, bu çöküşün bir diğer işaretidir. . ."

Katlanılmaz sıcak, seller, orman yangınları ve kıtlık

Avrupa'daki dayanılmaz sıcaklar yüzünden Portekiz ve İspanya'da 2 binden fazla kişi - ya aşırı sıcaktan ya da yakıcı sıcak yüzünden başlayan orman yangınları nedeniyle - yaşamını yitirdi. İngiltere'den aldığımız haberler de farklı değildi; hayatını kaybedenlerin sayısı açıklanmış olmasa da ambulansların birbiri ardına geçmeye başladığı bildiriliyordu.

2010 yılında, araştırmacılar katlanabileceğimiz ısı stresi sınırınının 35C'lik bir "ıslak termometre" sıcaklığında olduğunu söylediler. Islak termometreler nem ve sıcaklığı birleştirerek daha gerçekçi bir değer sunuyor. Sözelimi, hava 35C ıslak termometre sıcaklığına ulaştıysa ve yüzde 100 nem varsa veya sıcaklık 46C ise ve yüzde 50 nem içe-

riyorsa, durum ölümcül seviyeye ulaşmış demektir.

Yüzde 10 nem barındıran çok kuru bir ortamda ölçülen 25C'lik bir ıslak termometre sıcaklığı, 50C'lik bir kuru hava sıcaklığına karşılık geliyor.

35C'lik ıslak termometre değeri, vücudun kendini soğutmakta zorlanacağı sınır olarak kabul edildi. Ancak bu, ideal sağlık seviyesindeki bir insanın sınırı.

Son araştırmalar insanlarda ısı stresi toleransının bilinenden çok daha düşük olduğunu gösterdi. Penn State Üniversitesi'nde gerçekleştirilen bir araştırmaya göre, birçoğumuz için gerçek ısı stresi eşiği 30C.

Özetle insan vücudunun ısı toleransını aşan sıcaklık değerlerine dayanabilmek mümkün değil; yakıcı sıcaklar milyonları öldürebilir.

Ne yöne baksak bir iklim afeti

"Yakında dünya tanınmaz hale gelecek," diyor iklimbilimci Bill McGuire.

McGuire'in son kitabı "Sera Dünyası", geri dönüşü olmayan noktayı geçmek üzere olduğumuzu vurgulayarak, bilhassa da tropik bölgelerde ölümcül sıcak dalgalarının çok sık yaşanacağını ve küresel ölçekte 50C'yi aşacak sıcaklıkların yaygın olacağı bir yakın geleceğe ilerlediğimizi anlatıyor.

Bu, büyük resmin ufak bir parçası.

Eşi görülmemiş sıcaklar ve aşırı yoğunluktaki söndürülemeyen yangınlar bu yıl Avrupa, Kuzey Amerika ve Avustralya'yı kasıp kavururken, örneğin ABD'deki rekor yağışlar da Yellowstone milli parkında yıkıcı bir sele yol açtı. Yazın başında Bangladeş'te yaşanan ve 3,1 milyon kişiyi yerinden eden benzersiz sel felaketini de unutmayalım. Bu arada, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) raporlarında iklim çöküşünün 'merkez üssü' olarak tanımlanmış olan Akdeniz'de deniz suyu sıcaklığı normal değerlerin çok üstüne çıkıp 6,2C'lik ısınmayı gördü, İtalya'da kuraklık yüzünden OHAL ilan edildi.

Ne yöne baksak bir iklim afeti, bir yıkım...

Küresel ortalama sıcaklık artışının yükselme hızı, iklim modellerinin öngördüğünden daha hızlı bir şekilde kötüleşiyor. Şu anda sadece 1C'lik ısınmanın biraz üzerin-

deyiz ve bunları yaşıyoruz.

Peki 2C'lik ısınma değerini görünce nasıl bir dünyada olacağız?

Bu yaşananların hiçbiri normal değil.

10 yıl içinde %45 azaltsak bile kurtulma şansımız %50

Yaklaşan iklim çöküşünü önlemek için ne yapmamız gerektiği ortada: Emisyonları hemen azaltacak, küresel enerji dönüşümünü mümkün olan en kısa zamanda tamamlayabilecek şekilde ilerleyeceğiz.

Geçtiğimiz yıl Glasgow'da yapılan COP26 iklim zirvesinde, ısınmayı 1,5C ile sınırlamak için her türlü çabanın gösterilmesi gerektiğine karar verilmiş olsa da böyle bir hedefe ulaşmak için gereken emisyon azaltımı gerçekleştirilmeye başlamadı.

Hesaplamalar gayet net bir tablo sunuyordu: 2030'a kadar %45 azaltılmalı.

Üstelik IPCC'nin bu hesaplaması bize iklim çöküşünden kurtulmak adına yalnızca yüzde 50 şans tanıyan bir yazı tura senaryosu üzerinden yapılmıştı.

Ya tamamıyla sıfırlayıp kurtulacağız ya da bu yüzde 50 şansını kabul edip parayı fırlatacağız.

Kaldı ki insanlığa tanınmış yüzde 50'lik şans için gereken adımlar bile atılmıyor.

Öyleyse bu bir isyan çağrısıdır.

Ardı ardına yayımlanan bilimsel analizlerin hepsinde gördük ki fosil yakıt endüstrisi dudak uçuklatan bir hızla palazlanıp büyümüş. Geçtiğimiz günlerde yayımlanan son analiz de son 50 yıl boyunca her gün 3 milyar dolar kâr ettiklerini gösteriyordu.

Bu inanılmaz bir meblağ! Böylesi bir bütçeyle dilediğiniz politikacıyı satın alabilirsiniz - ki Uluslararası Para Fonu'na göre, fosil yakıt endüstrisine ayrılan sübvansiyonlar günde 16 milyar dolar seviyesinde.

Köprüden önceki son çıkış: İsyandır!

Lobi çalışmalarını siyasetçileri satın alan, iklim çöküşünü durdurmak için atılacak tüm adımları engelleyen, var olan krizleri büyütürken yeni fosil yakıt projelerine yeşil ışık yakılması gibi yıkıcı hayallerini gerçeğe dönüştürmeyi bile "başaran" fosil yakıt şirketlerini durdurmanın zamanı geldi!

Ukrayna'daki gerilimi tırmandırıp enerji dönüşümüne ayrılması gereken bütçelerini savaş makinelerine yatırma fırsatı yakalamanın verdiği coşkuyla gözleri dönen tüm baskıcı rejimleri, bizleri hiç umursayan bu sağcı, neoliberal kan emicilerin hepsini durdurmanın zamanı geldi.

Dünyayı yaktıklarını, hepimizi, tüm canlıları öldüreceklerini bile 'aynı tas aynı hamam' senaryosundan ilerlemeye devam eden her bir siyasi figürden kurtulmak zorundayız.

Bir başka deyişle; kapitalizmden kurtulmanın zamanı geldi.

İklim krizinden kareler

İŞTEN ATILAN İBB ÇALIŞANLARI MÜCADELEDE

Aralarında KHK ile görevden alınan akademisyenlerin de bulunduğu İBB çalışanları CHP'nin de AKP gibi kendilerini damgalaya-

rak işten attığını söyledi. Saraçhane'deki İstanbul Büyükşehir Belediye binası önünde toplanan İBB çalışanlarına sendikalar ve siyasi partiler destek verdi. Saraçhane parkındaki basın açıklamasını Fatma Gül Eryıldız Şenyılmaz okudu.

Haksız bir biçimde işten atıldık-

larını anlatan Şenyılmaz, "Yakın zamanda güvenlik soruşturmaları bahane edilerek pek çok İBB çalışmanı yasal hakları da gasp edilerek işten çıkarıldı. İçişleri Bakanının spekülasyonlu açıklamalarıyla başlayan cadı avı, masumiyet karinesi gibi hukukun en temel ilkelerinin çiğnendiği korkunç bir boyut kazandı," dedi.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ İŞÇİLERİ: HAKLARIMIZI İSTEDİĞİMİZ İÇİN BASKI GÖRDÜK

Koç Üniversitesi taşeron temizlik işçileri, alamadıkları sosyal haklar ve bayram ikramiyesi için üniversite önünde eylem yaptı. Direnişe öğrenciler ve öğretim üyeleri de destek verdi. Bayram ikramiyesi ve sosyal haklar talebiyle topladıkları imzalar sonrası görev yerleri değiştirilen Koç Üniversitesi işçileri, eylemlerini sürdürüyor.

Koç Üniversitesinde taşerona bağlı çalışan 6 temizlik işçisinin çalışma yerleri, bayram ikramiyesi ve sosyal haklar talebiyle topladıkları imzadan sonra değiştirildi. Sürgüne gönderilen işçiler çalışma yerlerine geri dönmek için 18 Temmuz'da Koç Üniversitesi ana kampüs önünde eyleme başladı. İlk gün jandarma tarafından gözaltına alınan işçiler direnişlerini sürdürüyor. Görev yerlerine iade edilmeyi isteyen işçiler bayram ikramiyesi ve sosyal haklar talebinden de vazgeçmiyor.

SOMA'DA ÖZELLEŞTİRME KARŞITI DİRENİŞ SÜRÜYOR

Soma'da Türkiye Kömür İşletmelerine (TKİ) bağlı Soma Ege Linyitleri İşletmesi (ELİ) bünyesindeki Eynez açık ocağının bir bölümünün Yeni Anadolu şirketine devrine karşı işçilerin direnişi devam ediyor.

Maden işçileri, Soma Eynez açık ocak bölgesindeki özelleştirmeye karşı Ankara'ya yürümeye başlamış, işçilerin yolu Kırkağaç'ta jandarma tarafından kesilmişti.

Eynez açık ocak bölgesindeki özelleştirmeye karşı işçiler ilk gün iş bıraktı, daha sonra nöbet eylemine başladı.

Ocak bölgesinde nöbet eylemi ve Kırkağaç girişinde çadır nöbeti devam ediyor.

İşçi eylemleri hakkında sendika şube başkanı Şevket Şahin ile görüştük.

Şahin şunları söyledi:

"Soma'daki özelleştirme asıl olarak peşkeş çekmedir. Çünkü biz Eynez bölgesinin 17 yılda alt yapısını hazırladık, verimli bir şekilde kömür çıkarmaya başladık, sattılar. El değmemiş bir bölgeyi verseler, alan fir-

ma alt yapısını da kendisi hazırlasa sesimizi çıkarmazdık. Ama alt yapısı tamam, kömür çıkarmaya en uygun ocağı bu şekilde özelleştirmelerinin gerçek adı peşkeş çekmektir.

Soma kömürü Türkiye'nin en kaliteli kömürü, kiloda ortalama 4500 kalori değerine sahip. Mesela Elbistan-Afşin kömürü 1200-1500 kalordur.

Bu kömür şimdi KDV dahil 2 bin liraya kamu kurumlarına, okullara, vatandaşlara satılıyor. Özel sektör ise 5 bin liraya kömür satıyor. Amaçları kamunun ve halkın ucuz kömüre erişimini ortadan kaldırmak.

Bu yüzden Eynez bölgesinin özelleştirilmesine tüm halkımızın karşı-

çıkması gerekir. Bu sadece işçilerin sorunu değildir, yoksul, dar gelirli bütün halkımızın sorunudur.

Kamuya ait maden sahalarında, Türkiye genelinde 14 bin işçi çalışıyor, burada da 1200 işçi kamuda çalışıyor. Bu sayı özelleştirmelerle sürekli küçülüyor.

Kamunun elindekileri ortadan kaldırmak, kamu mallarını özel sektöre peşkeş çekmek zaten bir hükümet politikası. Biz bu politikalara karşı kamunun çıkarlarını savunuyoruz. Halkın ucuz kömür alma hakkını savunuyoruz. Tüm halkımızın da bu mücadelede yanımızda olmasını istiyoruz."

TPI İŞÇİLERİ KAZANDI

Düşük zam ve işten atmalara karşı iş bırakan TPI işçileri direnerek kazandı. Patron işçilerin tüm taleplerini kabul etti.

İzmir Menemen ve Çiğli'de rüzgâr santrali kanadı üretimi yapan Amerikalı şirket TPI Composite fabrikasında çalışan Petrol-İş üyesi 3600 işçinin, düşük zamma ve işten atmalara karşı başlattığı iş bırakma eylemi kazanımla sonuçlandı. 3600 işçinin direnişi, baskılara rağmen kazandı.

Patron ve sendika arasında yapılan görüşme sonucu; işçilerin, asgari ücrete yapılan yüzde 30 zammın üzerine yüzde 15 zam, ihhtarların geri çekilmesi, atılan işçilerin geri alınması ve çalışılmayan günler için ücret kesintisinin olmaması talepleri kabul edildi.

MÜCADELENİN İÇİNDEN

Faruk Sevim

BU İKTİDAR SAĞLIKTA ŞİDDETİ ENGELLEYEMEZ

Topluma ve hayata adanmış bir mesleğin üyeleri olan sağlık çalışanları, uzun yıllar süren eğitimlerden sonra hizmet veriyorlar.

Ancak ne yazık ki sürekli olarak hedef gösterildikleri, her gün her saat şiddete maruz kalma riski içinde çalıştıkları için, mesleklerini yapamaz hale geldiler.

Kışkırtılmış sağlık talebinin yarattığı kışkırtılmış şiddetin kurbanı durumundalar. Sözlü ve/veya fiziksel saldırıya uğramakta, darp edilmekte, yaralanmakta, hatta öldürülmektedir.

Sağlık sistemi çöküyor; 2022 yılında 7 bin doktorun şiddetten ve iktidarın diğer olumsuz politikalarından kur-

tulmak için yurt dışına gittiği söyleniyor.

Doktorların meslek örgütü Türk Tabipler Birliği (TTB)'nin hazırladığı, diğer emek ve meslek örgütlerinin katkı sunduğu, sağlıkta şiddet uygulayanlara ceza artırımı öngören yasa, 2020 yılı Nisan ayında TBMM tarafından oy birliği ile kabul edildi. Teklif, başta TTB olmak üzere sağlık emek ve meslek örgütleri ile paylaşılmadan, sürece katkı sunmalarına olanak verilmeyen, bir önerge ile genel kurula doğrudan indirilerek yasalaştırıldı.

Teklif, arzu edilen düzeyde olmasa da TTB tarafından olumlu bir adım olarak değerlendirildi.

Yapılan düzenleme ile sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sebebiyle işlenen suçların cezaları yarı oranında artırılmış, hapis cezalarının ertelenmemesi karara bağlanmış, şiddet faili hastaya ya da yakınına sağlık hizmetinin bir başka sağlık personeli tarafından verilmesine yönelik düzenleme kabul edilmişti.

Ancak sağlıkta şiddetin önlenmesi için gerekli olan bu

düzenlemeler, bugüne kadar şiddetin ortadan kaldırılması açısından yeterli olmadı.

Sağlıkta şiddetin kalıcı olarak önlenmesi için öncelikle sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi politikalarına son verilmesi gerekir. Koruyucu sağlık hizmetlerini temel alan, basamaklandırılmış, kamucu bir sağlık sistemine ihtiyaç var.

Birinci basamak sağlık hizmetleri güçlendirilmeli, sevk zinciri sistemi kurulmalı, acil servislerde sadece acil hastalara bakılması sağlanmalı, muayene randevularında hastaya yeterli süre ayrılmalıdır. Beş dakikada sağlık olmaz.

Ne var ki iktidar şehir hastaneleri açarak sistemi daha da piyasacı bir hale soktu.

Tüm bu önerileri, TTB ve diğer sağlık örgütleri sürekli dile getiriyor. Ama iktidar TTB'yi dikkate almadığı gibi bir de kapatılması için uğraşiyor.

Bu iktidarın sağlıkta şiddeti engellemesi mümkün değil.

DEMİR PARMAKLIKLAR ARKASINDAKİ YÖNETMEN

İranlı yönetmen Cafer Penahi, 2010 yılında yaşanan hükümet karşıtı protestolara destek verdiği için tutuklu bulunduğu cezaevinden Cannes Film Festivali'ne gönderdiği mesajda şöyle demişti: "Burada suçsuz yere tutuklanıp sesleri hiçbir yere ulaşmayan insanlar var."

2010 protestolarına desteğinden dolayı rejimin verdiği 6 yıllık hapis cezası, 1,5 yıl zindanda kaldıktan sonra ev hapsine çevrilmiş, 20 yıl boyunca film çekmesi yasaklanmıştı.

Fakat buna engel olamadılar.

12 yıl sonra tekrar hapse atıldı, ertelenen ceza geri geldi. Sebebi, tutuklanan yönetmen arkadaşları Muhammed Resulof ve Mustafa El Ahmed'e destek için hapishaneye ziyarete gitmesiydi.

23 Mayıs'ta İran'ın Abadan kentinde 10 katlı bir bina çökmüş, içinde bulunan 24 kişi hayatını yitirmişti. Bina'nın çöküşünün sebebinin rüşvetle yapılan imar yolsuzluğu olduğunu bilen halk sokaklara döküldü. Protestocuların talebi, rüşvete ve yolsuzluğa bulaşanların yargılanıp cezalandırılmasıydı. İran polisi ise - her zaman olduğu gibi - barışçıl protestoya vahşice saldırdı. Çok sayıda kişi yaralandı ve gözaltına alındı.

Rejimin vahşeti üzerine yönetmen Muhammed Resulof liderliğinde 70 kişinin imzası bulunan bir mektup yayınlanarak yolsuzluk, hırsızlık ve baskı protesto edildi: Hükümeti, isyan eden insanlara karşı silah bırakmaya çağırıldılar.

Bunun üzerine Resulof ve imzacı yönetmen El Ahmed 7 Temmuz'da tutuklandı. 11 Temmuz günü hapishaneye gidip arkadaşlarının akıbetini soran Cafer Penahi de hemen orada gözaltına alınıp içeri atıldı.

Baskıcı rejime göre Penahi'nin suçları şunlardı; "sistem karşıtı olmak", "halkı kızdırt-

Cafer Penahi

mak" ve "hükümeti yok etmek."

İran bağımsız sinemasının önde gelen yönetmeni, filmlerinde ülkedeki toplumsal hayatı ve sıradan insanların hikayelerini, çaresizliklerini ve öfkelerini anlatıyor. Sesleri hiçbir yere ulaşmayan insanların seslerini dünyaya duyuruyor.

İran'da büyüyen toplumsal muhalefete karşı baskıyla iktidarını sürdüren rejim, Cafer Penahi ve yönetmen arkadaşlarını hapse atarak, acımasızca cezalandırarak halka gözdağı vermeye çalıştı. Ancak ne İran halkını ne de Penahi'nin sade gerçekçi filmlerini susturamazlar.

CAFER PENAHI FİMLERİ VE ALDIĞI ÖDÜLLER

Beyaz Balon (1995 - Cannes Film Festivali en iyi film)

Ayna (1997 - Locarno Film Festivali Altın Leopar)

Çember (2000 - Venedik Film Festivali Altın Aslan)

Kanlı Altın (2003- Cannes Belli Bir Bakış)

Ofsaytta (2006)

Bu Bir Film Değil (2011)

Perde (2013 - En İyi Senaryo dalında Gümüş Ayı)

Taksi Tahrان (2015 - Berlin Film Festivali en iyi film dalında Altın Ayı)

Üç Yüz (2018 - Cannes Film Festivali En İyi Senaryo dalında Altın Palmiye)

İSPANYA İÇ SAVAŞINA KAPSAMLI TANIKLIKLAR

İç savaş sözleri son yıllarda sık sık gündeme getiriliyor. Kuşkusuz Türkiye için bu iddia geçerli değil. Neden mi? Gerçek iç savaş deneyimleri - bunlardan en öne çıkanı olan İspanya iç savaşında yaşananlar - ortada olduğu için.

Ronald Fraser'ın 1981'de yayımlanan "İs-

panya'nın Kanı" adlı sözlü tarih çalışması 1936-1939 yılları arasında geçen iç savaş deneyimini anlamak için bir başyapıt.

1995 yılında Belge Yayınları tarafından Türkçe'ye çevrilen kitap, 1970'lerin sonunda iç savaşa katılan ya da tanıklık eden 300 kişiyle yapılan röportajlardan ortaya çıkmış. Yazar toplanan devasa malzemenin içinden yüzde 10'unu seçerek kullanmış. Sadece sosyalistler, komünistler, anaristler ve devrimci marksistlerle değil, karlistler ve falanjistlerle

de görüşen yazar, cephedeki kanlı çatışmaları (yani askeri boyuttan çok cephe gerisindeki milislerin tanıklıklarını) değil cephe gerisini aktarıyor. Üstelik bunu İspanyol devrimi ve iç savaşın kronolojisiyle birlikte, dönemin gazete başlıkları, bildirileri, önemli açıklamalarını da içine katarak yapıyor.

Her devrimcinin okuması gereken bu kitabı ne yazık ki kitapçı raflarında bulmak zor. Sahaflardan ya da online kitapçılardan edinme şansınız olabilir.

PORTRELER
Can İrmak Özınanır

CHARLIE CHAPLIN

Oyuncu, yönetmen, yapımcı ve müzisyen Charles Chaplin, 1889 yılında İngiltere'nin başkenti Londra'da doğdu. Chaplin'in annesi ve babası bir müzikholde oyunculuk, dansçılık ve şarkıcılık yapıyordu. Chaplin'in çocukluğu büyük bir yoksulluk içinde geçti.

Ebeveynleri hiç boşanmamış olsalar da Charlie'nin doğumundan kısa bir süre sonra ayrılmışlardı; annesi çok düşük bir gelirle tüm ailenin bakımını üstlenmiş ve kısa bir süre sonra akıl hastanesine yatmak zorunda kalmıştı. Chaplin, ilk sahneye çıktığında henüz beş yaşındaydı. 10 yaşına geldiğinde bir dans topluluğunun parçası olmuştu. 1914 yılına kadar vodvillerde ve tiyatro topluluklarında yer aldı, bu topluluklarda giderek öne çıkan bir aktör haline geldi.

ABD turundayken Fred Karno Kumpanyası isimli önemli bir topluluğun yıldızı oldu ve kısa süre sonra bir sinema filminde oynama teklifi aldı. Başrolde oynadığı ilk film Making a Living (Geçinmek) 1914 yılında gösterime girdi. 1921 yılında ilk uzun metrajlı filmi The Kid (Çocuk) gösterime girdi. Chaplin, filmin senaristliğini, yönetmenliğini ve başrolünü üstlenmenin yanı sıra müziklerini de bestelemişti. Bu, Chaplin'in pek çok filmi için geçerlidir. Bu ilk filmde yoksul bir gezgin olan The Tramp (Serseri-Türkiye'de bu karakter Şarlo olarak benimsendi ve tanındı) ile öksüz bir çocuğun hikâyesi anlatılıyordu.

Chaplin, bu dönemde pek çok film yaptı. Filmlerinde yoksulluğu, işçilerin yabancılaşmasını, açgözlülüğü hicvetti. 1925'te The Gold Rush (Altına Hücum), 1931'de City Lights (Şehir Işıkları) çıktı. Chaplin, sessiz filmler yapıyordu. 1936'da yaptığı ve fabrikadaki üretimin işçileri nasıl yabancılaştırdığını mükemmel bir şekilde anlatan The Modern Times (Asrı Zamanlar) filminde ise ilk defa bir şarkıda Chaplin'in sesi duyuldu, filmin baş karakteri yine Şarlo'ydü ve bu film bir karakter olarak Şarlo'nun yer aldığı son film oldu. Filmin müziği olarak bestelenen Smile (Gülümse) şarkısı 1950'lerde Nat King Cole tarafından yorumlandı ve ardından günümüze dek pek çok önemli sanatçı tarafından yeniden seslendirildi.

Chaplin 1940'ta II. Dünya Savaşı'nın ortaya çıkardığı savaş makinesini ve diktatörlüğü eleştiren ilk sesli filmini yaptı: The Great Dictator (Büyük Diktatör). Henüz ABD'nin resmî olarak savaşa girmediği, dolayısıyla Nazi Almanya'sı ile barış içinde olduğu dönemde yapılan bu film Hitler faşizmini ve antisemitizmi yerden yere vuruyordu. Filmin başkarakteri Yahudi berberin dört dakikalık final tiradı, bir özgürlük ve barış çağrısıydı. Chaplin, yıllar sonra Nazilerin kurduğu toplama kamplarının gerçek boyutunu bilse böyle bir komedi filmini asla yapmayacağını yazdı.

1940'lı yıllarda ABD'de komünist olduğu düşünülen herkese karşı bir cadı avı başlatılırken bundan Chaplin de payını aldı. Savaşı eleştirmesi, politik filmler yapması ve atom bombasını sorgulaması ABD istihbarat örgütü FBI'in Chaplin'in peşine düşmesi için yeterliydi. Hiçbir zaman komünist olmayan Chaplin, kendi deyişiyle "komünistlere dönük nefreti paylaşmadığı için" ABD'den uzaklaştırıldı. Kendisini bir anti-konformist olarak tanımlıyordu. Hayatının kalanını İsviçre'de filmler çekerek geçirdi. İngiltere tarafından Sör unvanı verilen Chaplin, 1977 yılında hayatını kaybetti.

SİZ DE KATILIN!

HEPİMİZ GÖÇMENİZ İRKÇİLİĞA HAYIR!

Tüm dünyada mülteci düşmanlığının yükseleştiği bir dönemde yaşıyoruz. Elbette Türkiye’de de son dönemde ırkçılığın en gündelik ve yaygın biçiminin hedefinde en fazla Arap göçmenler, özel olarak da Suriyeliler var.

Ana akım siyasette ise göçmen düşmanlığına karşı ses çıkarmak bir yana dursun, ya bizzat düşmanlığı üreten söylemler veya büyümesine göz yuman bir sessizlik hakim.

Bu koşullarda, göçmenlere yönelik “devletten hibe para aldıklarından” tutun “T.C. vatandaşlarına tanınmayan sosyal haklardan faydalandıklarına” kadar sayısız yalan iddia kolaylıkla dolaşıma sokulabiliyor. Suriyelilerin “bağırarak konuştukları”, “terörist oldukları”, “kadınlara sarkıntılık ettikleri”, “plajları kirlettikleri”, “hastalık saçtıkları” vs. gibi pek çok iftiranın da yine nasıl sıradanlaştığını biliyoruz. Elbette tüm bunların yaygınlaşması Suriyelilere yönelik linç ve pogrom girişimlerinin önünü açıyor.

Savaştan ve zulümden kaçıp gidebildikleri ülkelere sığınan Suriyeliler, ölümü göze alarak çıktıkları yolculuklarının sonunda ya feci koşullardaki kamplara kapatılıyor ya da kurtulabilirlerse ucuz ve kayıtsız iş gücü olarak hayatta kalmaya çalışıyorlar. Ayrıca iddia edildiğinin aksine hiçbir hakları olmadığından, tüm zorlukları sıfır güvence ile göğüslemek zorundalar. Bu kadar savunmasız bırakılmış insanları hedefe koymak her şeyden önce insanlık dışıdır.

Fakat meseleyi yalnızca bir insani kriz

olarak görmek yeterli değil. İrkçı söylem ve saldırılara karşı Suriyelileri yalnız bırakırsak, ırkçılığın büyümesine alan kazandırmış oluruz. Ve elbette ırkçılık sadece hedefe koyduklarını değil hepimizi ezer. En basitinden kapıdaki ekonomik krizin sorumlusu olarak Suriyelilerin gösterilmesine engel olamazsak, gerçek sorumlular göze batmadan borçlarını bize ödeyebilirler. Bu yüzden dayanışmayı yardımseverlik olarak değil, hep birlikte insanca yaşamamızın, değişim umudunu büyütebilmenin koşulu olan bir politik zorunluluk olarak görüyoruz.

Senelerdir burada yaşayan, çalışan, hatta pek çoğu burada doğmuş olan insanları parazit gibi göstermenin adı, hangi gerekçenin arkasına saklanırsa saklansın ırkçılıktır. Bu yüzden, en başta mültecilik hakkı olmak üzere Suriyelilerin ve tüm göçmenlerin eşit yurttaşlar olarak yaşamalarının koşulu olan bütün hakları talep ediyoruz.

İrkçılık sinsi olabilir, fakat dayanışma buluşucudur. Hep birlikte insanca, kardeşçe, özgürce yaşayabilmek için, ırkçıların gözünün içine bakıp: “bu dünya hepimizin, hepimiz göçmeniz” demeye kararlıyız. Bu sesi büyütmek gerektiğine katılan herkese çağırıyoruz.

Hepimiz Göçmeniz platformuna katılmak için bize yazın:

hepimizgocmeniz@gmail.com

“KÜRTLER UYANMIŞ, HİSLERİ TAHRİK EDİLMİŞ”

Tesadüf bu ya, HDP’nin düzenlediği Kartal mitingini düşünürken raflarımdaki bir broşür takıldı gözüme: “DOĞUDA KÜRT MESELESİ”.

Mesele hakkında binlerce kitap vardır, ama bu farklı.

Farklı, çünkü Harb Akademileri Komutanlığı tarafından yayınlanmıştır! Yazarı, Emekli Jandarma Albay Nazmi Sevgen. Yayın tarihi 1970.

Yani Türk devletinin “Kürt meselesi” diye bir şeyi hiçbir şekilde kabul etmediği, “Kürt” diye bir şeyin varlığını bile kabul etmediği yıllar.

Ama broşürü okuduğumuz zaman anlıyoruz ki, devlet meseleyi bal gibi biliyor ve en azından bazı devlet görevlileri meselenin nasıl çözülebileceği üzerine düşünüp tartışıyor.

Çözüm ararken, aynen bugün olduğu gibi, 1970’te de akıllarına eşit vatandaşlık, demokrasi, Kürt kimliğinin tanınması gibi şeyler gelmiyor. Bunların hiçbirini gündeme bile getirmeden, meseleyi nasıl ortadan kaldıracabileceklerine kafa yoruyorlar.

Önce sorunu tespit ediyorlar: “Kürtler uyanmış, milliyet hisleri tahrik edilmiştir”.

Broşürden alıntılıyorum:

“Kürtler’in temsil edilmesi için hükümetlerce şimdiki kadar hiç bir şey yapılmamıştır. [‘Temsil etmek’ artık bu şekilde pek kullanılmıyor; o günün diliyle ‘asimile etmek’ demek.] Kürtler uyanmış, milliyet hisleri tahrik edilmiştir. Yabancı memleketlerde milliyet davalarını sürdürmek ve tahakkuk ettirmek için teşkilatlanmış bulunmaktadırlar. Biz hâlâ Türk-Kürt diye bir şey yoktur, bu topraklarda herkes Türk’tür deyip duralım, realite ve hadiseler bizim bu devedeki siyasetimizi red ve tekzip etmektedir. Doğu Anadolu’nun bazı şehirlerinde yapılan mitinglerde kullanılan dövizlerin acı ifadeleri uyarıcı ve düşündürücüdür. Bunların içinde Kürtçe olanları vardır. Üniversitelerde, talebe cemiyetlerinde tertip edilen toplantılarda Kürtlerin mazisinden, Türk toprakları üzerinde kurulacak federatif Kürt cumhuriyetinden ve daha birçok acı ve ibret verici tezlerden açıkça bahsedilmekte, tartışmalar yapılmaktadır.”

Albay Sevgen’in çözüm önerileri özetle şöyle:

“Devletin senelere yayılan, devamlı bir temsil siyaseti olmalı, bunun için bir plan hazırlanmalıdır. Temsil planı, şimdilik 20 yıllık olabilir.

Geniş bir bölgede 3,5 milyon kişinin kısa bir zamanda temsil silindirinden geçirilebilmesi için kurulacak hiçbir müessese ve yapılacak hiçbir iş göstermelik olmamalıdır. Plana, akla, mantığa, ihtiyaçlara, bölgenin şartlarına uygun olmalıdır.

Doğu bölgesine validen jandarma çavuşuna kadar hükümetin en seçkin memurları gönderilmeli, bunlara yüksek tazminat verilmelidir.

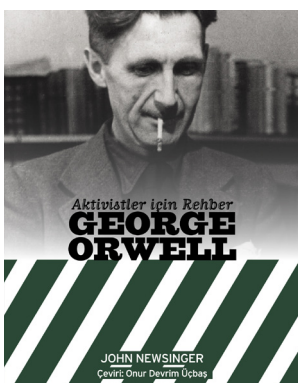
Halkın çocuklarını okutmak, terbiye etmek kafi değildir. Ana ve babaların talim ve terbiyesi için teşkilat ve tesisat lazımdır. Bu sebeple Başbakanlığa bağlı bir Doğu Bölgesi Halk Terbiyesi Umum Müdürlüğü kurulmalıdır.”

Öneriler hiç de yabancı gelmiyor, değil mi?

sosyalist işçi
SAVAŞA VE YOKSULLUĞA
DUR DEMEK İÇİN
HAYDİ
1 MAYIS’A
sosyalist işçi
GÖÇMEN
KRİZİ YOK
İRKÇILIK
KRİZİ
VAR
İRKÇILIK
DURDURACAĞIZ

**BİZİ ARAYIN
SOSYALİST
İŞÇİ’YE
ULAŞIN!**

İstanbul
Kadıköy: 0 533 447 97 09
Şişli: 0 555 637 24 50
Fatih: 0 536 219 63 41
Ankara: 0 535 884 21 22
İzmir: 0 507 555 02 72
Akhisar: 0 544 327 04 45
Antalya: 0 536 335 10 19
Antep: 0 533 627 30 25
Bursa: 0 507 727 50 45
Çanakkale :05324623804
Dersim: 0 543 447 24 15
Edirne: 0 539 429 17 58
Malatya: 0 534 982 59 26
Muğla : 0 539 932 21 17
Samsun: 0 551 450 64 52
Sivas: 0 533 515 28 24
Soma: 0 532 693 70 57
Tekirdağ: 0 533 233 41 50

Z YAYINLARI

Aktivistler için rehber dizisi kitapları:

- ◆ Rosa Luxemburg
 - ◆ Eleanor Marx
 - ◆ Malcolm X
 - ◆ Gramsci
 - ◆ George Orwell
- Ulaşmak için dağıtımımızdan isteyin.

HAYAT PAHALILIĞI DAYANILMAZ HALDE

Yılsonuna doğru karakışın geleceği, ekmeğin 8 lira, domatesin 40 lira, soğan ve patatesin 20 lira olacağı çeşitli uzmanlar tarafından açıklanıyor. Durum umutsuz gibi görünüyor; iktidar pahalılığı engelleyecek bir yol bulamadığı gibi, beceremediğini itiraf edip çekilmeyi de düşünmüyor.

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, enflasyonun yılsonunda yüzde 60,4 olarak gerçekleşeceğini söyledi, hâlbuki daha altı ay önce enflasyon tahmini yüzde 23'tü. MB, enflasyonun düşmeyeceğini, hayat pahalılığının artacağını artık açıkça itiraf ediyor.

2022 başında Cumhurbaşkanı Erdoğan, yaz aylarında fiyatların inişe geçeceğini, ucuzluk olacağını iddia etmişti, şimdi ancak 2023 baharında fiyatların inebileceğini söylüyor. Bütün bu söylenenler ise bir temeniden ibaret. Hiçbir yetkili önümüzdeki aylarda ekonomide nasıl bir gelişme olabileceğini, sorunların nasıl çözülebileceğini bilmiyor.

İktidar, 2021 Eylülünden beri fiyatların yükselmekte olduğunu gördüğü halde, bu konuda hiçbir şey yapmadı. Başlangıçta marketlere baskınlar düzenledi, sonra ondan da vaz geçti, zaten saçma bir uygulamaydı. Sanki fiyat artışlarının sorumlusu marketlermiş gibi bir hava yaymaya çalıştı, ama bu balon kısa zamanda patladı.

Bütün dünyada enflasyon ortalama yüzde 10 yükselirken, Türkiye'de TÜİK'in rakamı yüzde 80, gerçek enflasyon ise yüzde 180. Enflasyon konusunda Türkiye dünyada açık ara ön sıralarda.

Ücrete zam enflasyonun yarısından az

İktidar yoksulu enflasyona ezdirmeyeceğiz diyor, ama asgari ücrete yapılan zam gerçek enflasyonun yarısı kadar. Ortalama ücretler ise son bir yılda en fazla yüzde 50-60 arttı. Pek çok işyerinde ücretler 2021 Eylül'ünden beri değişmedi, yani enflasyon yüzde 180 iken ücretler yerinde saydı.

Türkiye'de çok yoğun bir yoksuldan zengine kaynak transferi dönemi yaşıyoruz. Bunu iktidar enflasyon sayesinde gerçekleştiriyor. Enflasyonla yoksulların her türlü harcamaları üçe dörde, beşe katlanırken, gelirler ortalama yüzde 50-60 artıyor. Bu da

Fiyatlar her geçen gün artıyor

hızla yoksullaşmaya yol açıyor.

Bugün asgari ücret 5 bin 500 lira, ortalama ücret ise 7 bin lira civarında. Türk-İş'in açıkladığı açlık sınırı 7 bin lira, yoksulluk sınırı ise 23 bin lira. Yani asgari ücret açlık sınırının epeyce altında, ortalama ücret ise açlık sınırında. Ücretli çalışanlardan 23 bin liralık yoksulluk sınırını yakalayabilenler ancak üst düzey kamu ve özel sektör yöneticileri.

Pahalılık eğitimsizliği dayatıyor

Kredi Yurtlar Kurumu, 2022 yurt ücretlerine yüzde 58 zam yaptı. Öğrenci yurtlarına gelen zammın ardından 2021 yılında ortalama 550 lira olan yurt ücreti 1000 liraya çıktı.

Kira zamlarının ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın imzasıyla geçen hafta üniversite harç ücretlerine de yüzde 36 zam geldi. Devlet üniversitelerinde okumak için yıllık 4 bin liraya varan ödemeler yapmak gerekiyor. Okul ürünlerinin yüzde 90'ı ithal, her şeye en az yüzde 100 zam geldi. Kâğıda ise yüzde 150'ye varan zam oldu.

Devlet yurdunda kalan, devlet üniversitesine giden bir üniversite öğrencisinin aylık gideri en az 5 bin liraya yükseldi, neredeyse asgari ücret kadar.

Tüm bu yüksek artışlar ve zamlar düşünlüğünde üniversitelilerin, eğitim şansı ortadan kalkıyor. Öğrencilerin barınma ve geçinme sorunları had safhada. Üniversitelerde pek çok sorun yaşanıyor, ancak öğrencilerin yüz yüze kaldığı barınma ve geçinme sorunu tüm sorunların üstüne çıkmış durumda.

Kira göçü başladı

Fiyat artışlarının en sert hissedildiği alanlardan biri de konut kiralari. Yüksek oranlarda artan kiralari, İstanbul gibi büyük şehirler ve Antalya gibi kıyı bölgelerde yaşamı daha da zorlaştırıyor. Türkiye genelinde en yüksek kira bedeline sahip olan Muğla, Antalya ve İstanbul gibi kentlerden diğer illere kira kaynaklı göç devam ediyor.

Haziran ayı itibarıyla ortalama kiralari Muğla'da 15 bin liraya, Antalya'da 11 bin liraya, İstanbul'da 8 bin liraya çıktı. Yüksek kira

artışları, bu kentlerin memurlar ve işçiler için mahrumiyet bölgesine dönüşmesine yol açtı. O yüzden hiçbir memur buralara gelmek istemiyor.

Kamu çalışanları, maaşı kadar olan kiralari ve artan hayat pahalılığı nedeniyle görece ucuz Anadolu kentlerine tayin istiyor. Göç, özellikle sağlık ve eğitim hizmetlerini olumsuz etkiliyor. Sürecin devam etmesi halinde devlet okullarına öğretmen bulunamaz hale gelecek.

Ücretlere enflasyon kadar zam

Gerçek enflasyon yüzde 180

Ücretlerimiz en az 3 kat artırılmalı. Önümüzde seçimler var. İktidara talip olan siyasi partiler, ücretlerin gerçek enflasyon oranında artırılması için söz vermeliler. İşçi sınıfı örgütleri, sendikalar bugünden sokaklara çıkmalı, hayat pahalılığını protesto etmeli, ücretlerine zam istemelidir. Bunun kestirme yolu, Emek Platformu benzeri örgütlenmeler oluşturmak ve üretimden gelen gücü kullanmaktır.